

de jyske Stifter.“ Hvad vil det sige? Vil det sige, at Københavnerne skulle vælge 3 Lægmand, som ere bosatte i København, eller have de ogsaa Lov til at vælge 3 Lægmand uden for København? Og de 7 fra Østifterne? Skal det nødvendig være 7, som ikke maa bo i København? Ja, det synes at savne enhver Begrundelse, hvis man i saa Henseende skulde ville slaa et Stavnssaand fast. Det har dog aabenbart været Meningen — jeg henviser i saa Henseende til Bestemmelserne i § 3 om Maaden, hvorpaa Valgene finde Sted — at de „3 fra København“ vil sige 3 valgte af de i København valgberettigede Menighedsraad eller deres Udsendinge, og de „7 fra Østifterne“ vil sige 7 valgte af de i Østifterne uden for København valgberettigede, og lige saadan med Hensyn til de 8 „Jyder“. Jeg tillader mig at opfordre den højtærede Kultusminister til at udtale, om han ikke er enig med mig i, at dette er Forstaaelsen, at det kun er med Hensyn til *Valgretten*, at Bopælen er bestemmende, men at vi ikke have noget Bostavnssaand i Henseende til *Valgbarhed*. — Jeg vil saa med særlig Glæde fremhæve som en Fordel ved dette Lovforslag i Modsætning til, som det saa ud, da vi sidst havde det til Behandling, at Lægmandselementet er blevet saa meget stærkere — hvis jeg ikke tager fejl, er der 25 Lægmand mod 12 gejstlige — og ligeledes, at Forholdstalsvalg er blevet indført for Præsterne. Det var netop noget, jeg henstillede ved Sagens tidligere Behandling her. — Maa jeg til Slutning om denne Lovs Varighed kun udtale dette, at der herefter skal gaa mindst 3 Aar, inden det kirkelige Udvalg kan blive færdigt; og man har fra anden Side end ogsaa anket stærkt over, at man ikke kunde benytte de fulde 6 Aar. Det staar i en mærkelig Modstrid med de Røster, vi tidligere have hørt, navnlig fra Indre Missions og højkirkelig Side, kort sagt fra deres Side, som ønskede Sagens Forberedelse i en Kirkekommission, om, at en saadan meget hurtigt kunde blive færdig; man kunde godt sige, at den skulde blive færdig paa et halvt Aar ligesom den parlamentariske Skattekommission eller lignende; det var nok.

Med Hensyn til Loven om Valgmenigheder er der jo indført en Bestemmelse om, at der ikke i det første Aar, efter at der har fundet en ny Sognepræsteansættelse Sted, maa anerkendes en Valgmenighed. Det er en Bestemmelse, som jeg i Realiteten ikke tillægger nogen Betydning,

saa meget mere, som denne Bestemmelse er saa uklar, at den allerede af den Grund ikke vil kunne anvendes. Det, som er tilføjet i Landstinget, lyder jo saaledes: „dog bør en Valgmenigheds Anerkendelse som Regel ikke finde Sted i det første Aar, efter at en ny Sognepræst er bleven ansat.“ Hvad vil det sige? Kan man ikke faa en Valgmenighed anerkendt i Vendsyssel, fordi der er ansat en Sognepræst paa Falster? Det er selvfølgelig ikke Meningen; det kan det aldrig være. Men hvad er da Meningen? Ja, det er vel kun dette, at man i det første Aar ikke vil anerkende en Valgmenighed med den Sognekirke som Midtpunkt eller med det Sogn som Hjemsted, i hvilket der nylig har fundet en Nyansættelse af en Sognepræst Sted. Det anser jeg for givet, at det maa være Meningen. Men saa ville de Herrer jo forstaa, at Bestemmelsen betyder saare lidt, og man maa undres over, at nogen har kunnet tillægge det saa megen Betydning, at de overhovedet have haft Lyst til at stille Ændringsforslag derom. Thi selv om altsaa Befolkningen i et Sogn maatte faa en anden Præst, end de have ønsket, og af den Grund nu straks ville have en Valgmenighed, saa behøve de da ikke, naar de se denne Bestemmelse i § 3, at være saa dumme, at de forlange deres Valgmenighed anerkendt med *det* Sogn som Hjemsted eller bygge deres Kirke der; de kunne jo bygge den ovre paa den anden Side af Skellet, inde i Nabosognet; saa er der ikke længere noget i Vejen. Dertil kommer, at det kun gælder „som Regel“, saa selv om de ville bygge i samme Sogn, saa kan den højtærede Minister, under særlige Omstændigheder, gøre Undtagelse derfra. Altsaa, denne Bestemmelse tillægger jeg saare liden Betydning, men paa Grund af min juridiske Samvittighed beklager jeg, at man overhovedet har kunnet sætte en saa uklar Bestemmelse ind i en Lov.

Med Hensyn til Lovforslaget om Brugen af Kirkerne skal jeg kun udtale min Beklagelse af, at man ikke har kunnet lade den stakkels Bestemmelse staa, ifølge hvilken en Kvinde undtagelsesvis kunde blive brugt som Kirkesanger. Det vidner om en sygelig udviklet Frygt for, at Kvinden skal trænge sig frem i Livet til indflydelsesrige Stillinger og maaske tage Tønen fra Degnene og dem, som staa endnu højere! Jeg beklager altsaa meget denne Bestemmelse, og jeg kan ikke se andet, end at det tager sig ligefrem komisk ud, at Kvinderne kunne faa baade Valgret og Valgbarhed til Menigheds-